

УДК: 339.9

Могильна Л.М.

к.е.н., доцент

Сумський національний аграрний університет м. Суми

СТАН І ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Міжнародні економічні відносини є однією з найбільш динамічно розвинутих сфер життя. Економічні зв'язки між державами мають багатовікову історію. Протягом сторіч вони існували, переважно, як зовнішньоторговельні, вирішуючи проблеми забезпечення населення товарами. У ході еволюції зовнішньоекономічні зв'язки переросли зовнішню торгівлю і перетворилися в складну сукупність міжнародних економічних відносин – світове господарство. Процеси, що відбуваються в ньому, торкаються інтересів усіх держав світу. І, відповідно, усі держави повинні регулювати свою зовнішньоекономічну діяльність, щоб досягти успіху в дотриманні своїх інтересів.

Звісно, що для будь-якої держави роль зовнішньої торгівлі важко переоцінити. Жодна країна світу чи певний регіон не можуть претендувати на повноцінний розвиток, якщо вони не мають зовнішньоекономічних зв'язків. Тому актуальним є дослідження сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності Сумської області та визначення напрямів її розвитку.

Головне управління статистики у Сумській області повідомляє, що за інформацією Держмитслужби України експортні відвантаження підприємств та організацій області за 2014 р. становили 739 млн. дол. США, імпорتنі надходження – 555 млн.дол. США і склали відповідно 80 % і 83 % до обсягів 2013 р. Сумська область – це прикордонна область України, де завжди були розвинуті зовнішньоекономічні зв'язки. Зовнішньоторговельні операції здійснювались з партнерами з 101 країни світу. Експортувались товари до 91 країни, імпортувались – із 75. Найвагоміші експортні поставки представлені нами на рисунку 1 і були спрямовані до Російської Федерації, Білорусі, Казахстану, Німеччини, Ірану, Туреччини, Молдови.

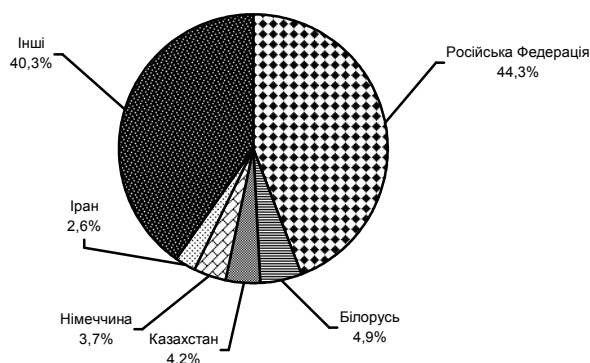

Рис. 1. Географічна структура експорту товарів у 2014 р.
Джерело: [1, с. 198].

Імпортні надходження здійснювались в 2014 році із Російської Федерації, Німеччини, Італії, Китаю, Гани, Чехії, Кот-д'Івуару, Польщі та ін. (рис. 2).

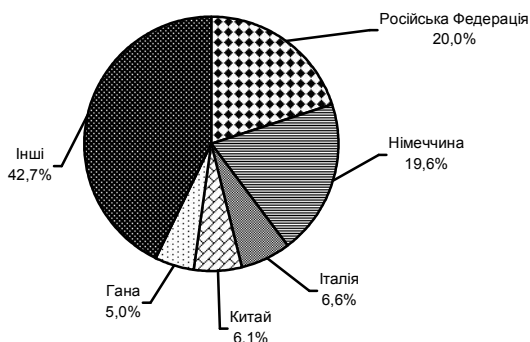

Рис. 2. Географічна структура імпорту товарів у 2014 р.
Джерело: [1, с. 198].

Порівняно з 2013 р. в експорті товарів зросли відвантаження какао та виробів з нього, зернових культур, виробів з недорогочінних металів, насіння і плодів олійних рослин, взуття, деревини. Натомість зменшилися поставки механічних та електричних машин, добрив, екстрактів дубильних.

Слід відмітити, що в Сумській області збільшився обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу за 2014 р. і склав 137 млн.дол. США, а саме збільшився на 8 % порівняно з 2013 р. Імпорт становив 250 млн.дол. США, що склало 85 % до обсягів 2013 р. Найвагомішими у загальних обсягах залишаються поставки підприємств обласного центру – 82,5 % в експорті і 40,1% в імпорті (у 2012 р. відповідно 75,4 % і 53,3 %). Посилення співпраці Сумщини з регіонами країн ЄС – важливий етап у розвитку торговельно-економічного, науково-технічного та культурного співробітництва.

Необхідно зазначити, що за результатами зовнішньоекономічної діяльності 2013 р. по 10 регіонах України спостерігалось зростання обсягів експортних поставок, а по 17 – їх скорочення. За темпами зростання (зменшення) експорту Сумська область посіла 23 місце серед регіонів України. Сальдо зовнішньої торгівлі позитивне і складало в 2014 р. 177,8 млн. доларів США (відповідний період 2013 року – 226,5 млн. доларів США).

Основним фактором, що стримує вихід підприємств Сумської області на світові товарні ринки є низька конкурентоспроможність продукції, відсутність сертифікації відповідно до країни-споживача товарів, висока конкуренція на західних ринках, відсутність відповідних кадрів та високі витрати підприємств, пов'язані з диверсифікацією експорту. Залишається слабкою робота з адаптації законодавчої бази у сфері зовнішньоекономічної діяльності України. Повільно проходить робота по створенню нормативно – правової бази по міжрегіональному та прикордонному співробітництву країн, до того ж існуюча база не адаптована повністю до вимог ЄС.

На нинішньому етапі розвитку суспільства, однією з найактуальніших проблем є залучення та ефективне використання іноземних інвестицій. Успішне вирішення цього завдання залежить від вдалої регіональної політики у сфері регулювання іноземного і внутрішнього інвестування. Велике значення для розвитку Сумщини має залучення іноземних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції надходять з 17 країн у 36 підприємств обласного центру.

За статистичними даними на 01.01.2014 р. основними країнами, які інвестують в економіку Сумської області є Кіпр (253,3 млн. дол. США), Нідерланди (46,7 млн. дол. США), Велика Британія (26,6 млн. дол. США), Віргінські острови (18,3 млн. дол. США), Франція (14,5 млн. дол. США). На них припадає понад 84 % загального обсягу прямих інвестицій.

Майже незмінними протягом 2010-2013 рр. залишались показники прямих іноземних інвестицій з Сумської області в економіку країн світу – 2,7 млн. дол. США, що у поточній ситуації є цілком адекватним явищем, однак свідчить про неспроможність підприємств області налагодити активну інвестиційну співпрацю з зовнішньоекономічними партнерами. Зазначимо, що інвестиційний клімат на Сумщині залишається сприятливим для іноземних інвесторів не зважаючи на наслідки кризи.

Отже, Сумщина – це область, яка відкрита для співпраці. І доречно згадати вислів Вольтера Ристона, який казав, що капітал йде туди, де його як слід зустрічають і залишається там, де з ним добре обходяться.

Література

1. Статистичний щорічник Сумської області за 2014 рік. – Суми : Головне управління статистики у Сумській області, 2015. – 543 с.